

Marija Zakrajšek Martinjak,
direktorica Zavoda Ivana Cankarja Vrhnika

»Pri nas ne poznamo poletnega mrtvila«

Pogovarjali smo se z Marijo Zakrajšek Martinjak, direktorico Zavoda Ivana Cankarja Vrhnika, ki je osrednja gonilna sila družabnega, športnega in kulturnega dogajanja v občini. Sogovornica je predstavila prihajajoči Argonavtski festival, Poletje na Vrhniki, se dotaknila novega objekta pri stadionu ter prenove Rokodelskega doma. Govora je bilo tudi o prihajajočem »Cankarjevem letu« in nagrajenem pralineju.

Z nezadržno hitrostjo se približuje poletje. Vajeni smo, da ZIC Vrhnika z Argonavtskim festivalom najprej poskrbi za uvod v poletje, potem pa s Poletjem na Vrhniki za niz dogodkov v juliju in avgustu. Pa se najprej dotakniva Argonavtskega festivala, ki je lani praznoval 30 let. Kaj pripravljate?

Pr pripravili smo pester, kvaliteten in izviren program. Želimo, da izraža duh Vrhnike, predstavlja Vrhnice obiskovalcem od druge in se razlikuje od ostalih večjih prireditev. Takšen bo že sam začetek, odprtje Argonavtskih dni, z atraktivno predstavo gledališča Ana Monroe, v soju ognja in ob petju skupine Kvatropirci. Petkova Stara cesta bo rezervirana za tradicionalni Dionizov petek, na katerem bodo obiskovalci uživali v dobri glasbi, hrani, pijači in druženju s prijatelji. Tako sobota kot nedelja bosta polni aktivnosti za družine in vse, ki iščejo raznolike, odštekane, adrenalinske, športno in kulturno obarvane dogodke. V soboto dopoldne se bo odvijal nov dogodek, Hermesov dan športa, ter najboljši tek z ovirami - Argotlon, pa več kolesarskih izletov ter rokometni turnir. Vrhunec festivala bo seveda Noč na Vrhniki, ki bo gostila največje legende slovenske glasbe - Siddharto, Čuke, Mirana Rudana InDesign ter udarnega novinca Gojka Hitmacherja Ajkulo. Nismo pozabili na posameznike in družine, ki si želijo doživeti po Vrhniki in okolici! Ti se bodo lahko podali po Rupnikovi liniji, posedali na Cankarjevem vrtu, obiskali zmaja Lintverna, supali po Ljubljani, preživeli dan z močvirskimi škrti ali s poniji s Klanca, ali pa se odpravili na vodeno turo z Biciklancem. Prireditev se bo zaključila s koncertom Neishe ob spremljavi vrhniškega Big banda.

Toda komaj bodo žarometi velikega odra v športnem parku ugasnili, se boste že pripravljali na poletni program.

Poletni program je tako rekoč že dokončan. Tudi čez poletje se bo na Vrhniki ves čas nekaj dogajalo, saj pri nas ne poznamo poletnega mrtvila. Kot je že ustaljena praksa, se bo tudi letos čez poletje zvrstilo več manjših koncertov, stand-up večer, zabava na Stari cesti, kino, knjižnica pod krošnjami ter predstave in dogodki za otroke. Tudi tokrat spodbujamo lokalna društva, da se pridružijo. Letos program širimo tako vsebinsko kot lokacijsko, kar nekaj dogodkov bo potekalo na drugih lokacijah po Vrhniki in okolici, na primer v Bistri, na Klancu, pred Cankarjevim domom, ob Ljubljani itd. Že nekaj let se trudimo, da bi čez poletje zaživela vožnja s SUP-i in kanuji po Ljubljani. Zagotovo je to za domačine prijetna popestritev poletja, za razvoj turizma pa zanimiva dodatna ponudba aktivnosti za turiste in obiskovalce. Upam, da smo končno prišli do točke, da bo zagotovljena redna izposoja ter solidno urejena okolica za tovrstno ponudbo.

Ko govorite o programu, ne morem mimo vprašanja glede novega športnega objekta v športnem parku, katerega projekt vodite. Kdaj bo odprl svoja vrata in kakšen bo njegov doprinos k športu ter vaši delovni organizaciji?

Datum začetka obratovanja se je že večkrat spremenil, zato o datumih raje ne bi govorila, vendar se projekt končno zaključuje. Projekt je zahteven z več vidikov in to seveda terja svoj čas. Zdaj smo res že tik pred ciljem, in popravljajo se samo še malenkosti ter ureja zunanost oziroma okolica. V objektu je pet manjših garderob v nadstropju, štiri večje garderobe v pritličju, skladišni prostori našega zavoda, velika sejna soba, mini telovadnica/večnamenski prostor, tri pisarne, velika odprta terasa in lokal. Poleg tega bodo v objektu tudi javne sanitarije za uporabnike športnega parka. Objekt bo uporabnikom športnega parka in nekaterim drugim društvom izboljšal pogoje za treninge in delovanje. Ne gre zgolj za garderobe; nekatera društva bodo dobila tudi svoje stalne pisarne, velika sejna soba bo zelo uporabna za videoanalize in sestanke večjih skupin, mini telovadnica pa bo med drugim služila za treninge moči in preventivne ter za delo s poškodovanimi.

Bo ta objekt že letos vključen v načrtovane poletne programe?

Objekt se bo pričel uporabljati takoj, ko bo izdano uporabno dovoljenje, predvidoma naj bi bilo to še pred prvim julijem. Verjetno ga bodo za izvajanje kakšnega dela programa koristili tudi otroci na Poletnem vzklopu.

Ko govoriva o športnem parku, ne morem mimo Poletnega vzklopa, ki ste ga prej omenili. Se obetajo kakšne novosti?

Poletni vklop je zasnovan kot aktivno in zdravo preživljanje počitnic šolarjev in je zelo priljubljen. Zanimanje za udeležbo je vsako leto večje in v zadnjih letih prihaja v varstvo med 140-150 otrok na dan. Vse več je interesa za udeležbo otrok tudi iz drugih občin, zato smo prisiljeni spremeniti določene stvari. Kot prvo smo omejili zgornjo mejo udeležencev, saj želimo, da vse poteka varno. Največja novost je v tem, da se bo spremenil režim prijave. Prijave bomo odprli vsako sredo ob 9. uri za naslednji teden, najprej samo za vrhniške in horjulske otroke. Če bodo ostala prosta mesta, jih bodo od četrta od 12. ure dalje lahko zasedli otroci iz drugih občin. Za otroke iz drugih občin smo tudi nekoliko dvignili ceno za udeležbo. Pričakujemo, da bodo prijavljeni otroci obiskovali Vzklop cel teden, kadar so prijavljeni, torej da ne bo nezasedenih mest. Če pa bo prihajalo do tega, bomo uvedli dodatne ukrepe.



Garderobni objekt ni edini tovrstni projekt, s katerim se ukvarjate. Zadnje leto vlagate trud tudi v obnovo Rokodelskega doma, ki bo prvenstveno namenjen društvom. Kot slišim, je kar nekaj zanimanja med društvi za omenjene prostore.

V Rokodelskem domu je na voljo 20 pisarn, ki smo jih društvom že ponudili preko javnega povabila. Trenutno kaže, da bo 17 pisarn zasedenih s strani društev, preostale tri prostore pa bomo ponudili kot prostor za coworking, česar trenutno na Vrhniki ni in predvidevamo, da kraj to potrebuje. Rokodelski dom bo, podobno kot garderobni objekt, zaživel v naslednjih mesecih, ko se bodo najemniki vselili v nove prostore. Interes za prostore je zelo velik; na nas se obračajo številni posamezniki in organizacije, ki iščejo prostor. Kot sem omenila, smo prostore najprej ponudili društvom, kmalu bomo objavili informacijo o možnosti coworking prostorov. V kolikor bi prostori potem ostali nezasedeni, jih bomo ponudili še preostalim možnim najemnikom.

Rokodelski dom stoji zraven Cankarjevega doma, ki bo zagotovo eno od središč dogajanja ob 150. obletnici rojstva Ivana Cankarja leta 2026. Se že pripravljate na to?

Zaenkrat bolj v mislih kot v dejanjih... Seveda, za takšno obletnico se spodobi, da jo primerno obeležimo. Upam, da bo občina uspešna s svojo pobudo za razglasitev Cankarjevega leta, saj ima to zelo velik promocijski učinek. Želeli bi, da se v dogajanje vključi čim več organizacij, društev, posameznikov in da kraj ponovno zaduha skupaj s tem projektom. Moja priljubljena misel je, da ni Cankarja brez Vrhnike in ni Vrhnike brez Cankarja. Tako tesno prepletena in povezana, kot sta Vrhnika in Cankar, sta malokateri kraj in ustvarjalec. Zato je prav, da se Vrhnika prikloni umetniku, tako kot se je tudi on njej ob svojem času. Menim, da je bilo leto 2018, ko smo obeleževali njegovo stoto obletnico smrti, prelomno. Ljudje so ga začeli brati in dojemati tudi v drugačni luči, kot so ga imeli v spominu iz osnovnošolskih klopi, kjer so jim ga nemalokrat prej priskutili kot priljubili. Morda bo kdo kritično pripomnil, da smo ga preveč popularizirali. A upam si trditi, da, če ne bi prišlo do popularizacije, tudi ne bi bilo zanimanja za njegove ideje, bogat jezik, pronicljivost, kritičnost in aktualnost. Na račun popularizacije in aktualnih razmer si je Cankar v zadnjih letih izboril posebno mesto med Slovenci, tega včasih ni bilo, Cankar je bil samo »zatežen« pisatelj z Vrhnike. Naša naloga je, da ga ne le populariziramo, ampak predvsem negujemo in častimo. Skrbimo, da se

bodo ljudje z njim lažje identificirali, a pri tem pazimo, da ga ne zbanaliziramo, temveč primerno in spoštljivo predstavimo.

Še ena lepa vest prihaja iz vaše »hiše«: nedavno je vaš TIC prejel nagrado za odlične pralineje, ki so novost v vaši ponudbi. Lahko poveste kaj več o tem?

Seveda. Ponosni smo, da so vrhniške praline v sklopu Festivala čokolade osvojile odlično tretje mesto v tekmovanju za naziv Naj pralina 2024. Prijavljenih je bilo 12 pralin različnih slovenskih čokoladnic, ki sta jih ocenjevala strokovnjaka iz avstrijske čokoladnice Zotter. Ocenjevala sta videz, okus, tehnološko pripravo ter izvirnost, stroga merila torej, zato je to priznanje res sladko. Mene osebno najbolj veseli, da je dosežek plod sodelovanja med našim zavodom in lokalnimi podjetji, Žganjekuho Rok Sušteršič s.p., in pražarno vrhniških kav Escobar. Kot čokoladnica pa se je v zgodbo vključila Rajska ptica, saj čokoladnice zaenkrat na Vrhniki še ni. Prodajamo jih v TIC Vrhnika.

Mogoče še čisto za konec: nemalokdo zamenjuje TIC in ZIC oziroma meni, da gre za isto zadevo. Seveda ni. Lahko pojasnite ta »misterij«, ki botruje zmotam?

ZIC je kratica za Zavod Ivana Cankarja za kulturo, šport in turizem Vrhnika, ki zaposluje 18 oseb in skrbi za razvoj kulture, športa in turizma, izdaja Naš časopis ter upravlja številne objekte in javne površine po Vrhniki in okolici. Sedež ZIC-a je na Tržaški 9 v prvem nadstropju, vendar naši zaposleni prihajajo v službo oziroma delajo na številnih lokacijah in površinah, s katerimi upravljamo. Med naše objekte sodijo: Cankarjev dom, Cankarjeva spominska hiša, galerija Kašča, telovadnica pri OŠ AMS, športni park, kolesarski park, telovadnica Partizan, telovadnica Ivana Cankarja, objekt železniške postaje, Rokodelski dom, objekt v Močilniku. Vzdržujemo številne javne površine in pešpoti, kmalu pa bomo, kot omenjeno, skrbeli tudi za garderobni objekt v športnem parku. TIC je turistično-informacijski center in je del ZIC-a, lociran v pritličju na Tržaški 9. V TIC-u lahko dobite vstopnice za Cankarjev dom na Vrhniki, kino, turistične spominke, darila z motivi Vrhnike, promocijski material, publikacije, znamke, koledar dogodkov itd. Mnogi tudi ne vedo, da je VisitVrhnika naša blagovna znamka, pod katero izvajamo promocijo za Vrhniko.

Gašper Tominc, foto: GT